

Ylä-Karjala 23.1.2010

O40-partnermeeting
Nurmes 19.-21.1.10

Vapaaehtoistoiminta täydentää julkisia palveluita

Nurmeksessa pidetyssä kansainvälisessä kokouksessa pohdittiin kolmannen sektorin roolia ikäihmisten palvelujen järjestämisessä.

AIIJA POIKONEN

Väestön ikärakenteen painottuessa yhä enemmän vanhusväestöön, kasvaa palvelujen tarve. Millainen rooli kolmannella sektorilla ja vapaaehtoistoiminnalla voi olla palveluja tuottaessa, oli pohdinnan aiheena Nurmeksessa pidetyssä kansainvälisen O40 Ikävoimaa -hankkeen kokouksessa. Näkökulma ikääntyvään yhteiskuntaan voi olla myös positiivinen, jolloin täällä kehitetyt hyvät käytännöt kääntyvät alueen voimavaraksi.

Pielisen Karjalassa on keskusteltu siitä, kuka palveluita tuottaa, käynnistynyt käytännön pakosta.

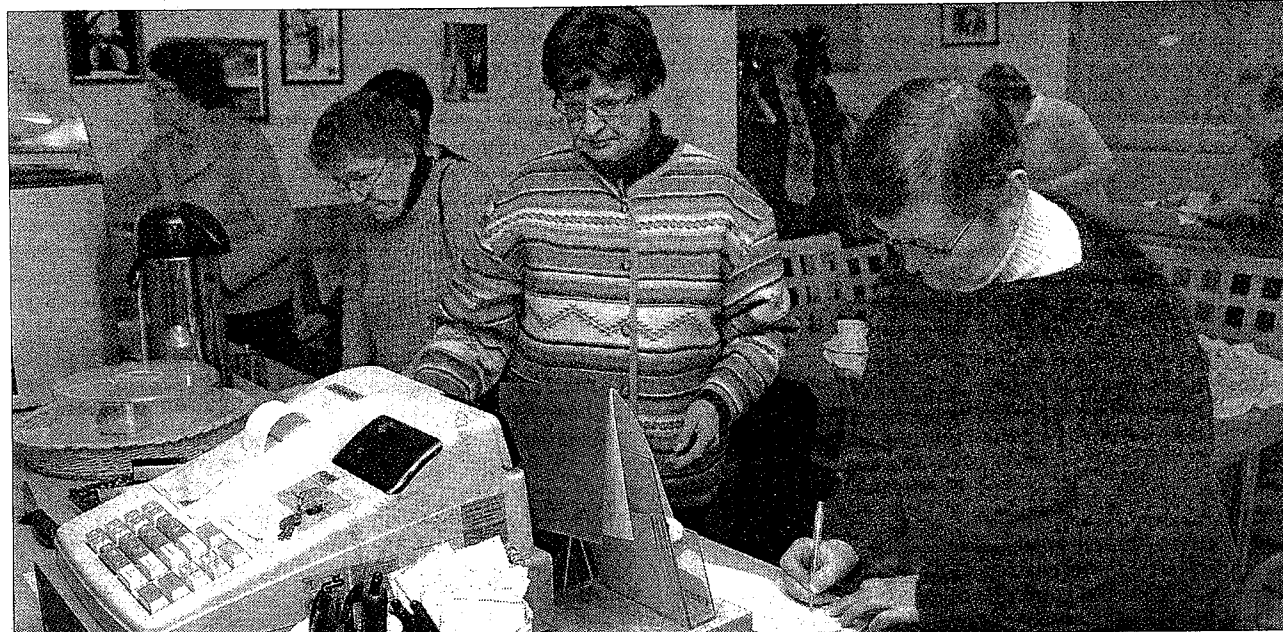
roin, mikä heijastuu myös asiasta käytävään keskusteluun. Palvelujen yksityistäminen ei herätä myönteistä vastakaikua yleisessä mielipiteessä.

– Tässä keskustelussa on kyse myös arvoista ja poliittisista valinnoista. Tosi asia kuitenkin on, että julkinen sektori ei palvelujen tarjonnassa pärjää yksin, sanoi **Arja Jämsén** Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta.

Koko hanketta johtava skotlantilainen professori **Jane Farmer** piti keskustelun vähäisyyttä ja tiedon saantia ongelmana, kun ratkaisuja palvelujen tuottamiseen mietitään. Valtiovallan taholla kehitellään malleja vanhustyöhön, mutta keskustelu kilpistyy jo kuntatasolla, jossa on muutamkin ajateltavaa.

– Ruohonjuuritasolla vanhustenhoidosta ruvetaan puhumaan vasta siinä vaiheessa, kun se jotenkin koskettaa itseä, huomautti Farmer.

Hänen mielestään keskustelu ikäihmisille tarjottavista palveluista pitäisi-kin saada käyntiin tavallis-

Ystävänpysäkin toiminta on hyväksi havaittu esimerkki vapaaehtoistoiminnasta. Ystävänpysäkin vapaaehtoiset kokoontuvat joka kuukausi yhteiseen tilaisuuteen, jossa torstaina olivat mukana Ritva Tupaoja (oik.), Anneli Suhonen, Ritva Ikkökoivu ja Liisa Suhonen. KUVA: AIIJA POIKONEN

sanomalehtien liitto

AIVOTYÖLÄINEN.

Kuren kaupunkimainit-
sen puheenjohtaja Mat-
ti Kämäräinen kokouksen
alussa totesi, on väestön
ikä rakenne suurten ikä-
luokkien myötä painottu-
massa yhä enemmän van-
husväestöön.

– Muutos on nopeam-
pi maan reuna-alueilla ja
erityisesti Pielisen Karja-
lassa, missä yli 64-vuotiai-
den osuus nousee vuoteen
2020 mennessä yli neljän-
nekseen väestöstä. Muual-
la maassa sama kehitys ta-
pahtuu 10 vuotta myöhem-
min. Ikäihmisten kasvava
määrä luo painetta perus-
palveluihin.

Muutoksen kurissa pitämi-
iseksi on yksi keino pyrkiä
yhteistyöhön kuntien ja
kolmannen sektorin eli eri-
laisten vapaaehtoistoimi-
toimien välillä, missä Kämä-
räisen mukaan tehdään jo
nyt arvokasta työtä. Siitä
esimerkkeinä hän mainit-
ti Ystävänpysäkki-toimin-
nan ja Karpalo-hankkeen.

Julkisen sektorin ei pärjää yksin

Ikävoimaa-hankeessa Pi-
elisen toimintajohtaja Asko
Saatsi pohti omassa esi-
tyksessään, miten palvelut
lähennättäisi järjestäen ottaen
huomioon väestörakenteen
muutokset pitkässä juok-
sussa. Vanhemmat ikäluo-
kat rupeavat pienenemään
vuoden 2020 jälkeen.

Kun palveluiden tar-
vekin silloin vähenee, niin
ehdiksi järkevämpää täy-
denkään lähijalan kasvavaa
palvelutarvetta panosta-
malla yksityisen sektorin
palveluihin ja vapaaehtois-
toimintaan, pohti Saatsi.

Meillä palvelut tuote-
taan pitkälti julkisin va-

voimien kansainvälinen paikka.
– Asioita pitäisi yrittää
konkretisoida niin, että ih-
misille selviää, miten pal-
jon rahaa on käytettävissä
ja kysyä heiltä sen jälkeen,
mitä sillä rahalla halutaan,
Farmer sanoi.

Ikääntyminen alueen vahvuudeksi

Arja Jämsénin mukaan nä-
kökulma ikääntyvään yhti-
teiskuntaan pitäisi olla
myönteinen, jolloin kus-
tannustaakaan sijaan näh-
täisiin, millainen voimava-
ra siihen sisältyy.

– Ei kannata ruikuttaa ti-
lannetta vaan pikemmin-
kin nähdä, kuinka paljon
osaamista meillä ikään-
tymisen liittyen jo nyt on.
Kun tätä osaamista kehitet-
tään ja tuotteistetaan, voi-
daan sen avulla oma hyvin-
vointi kääntää nousuun,
sanoi Jämsén.

Varsinkin asumiseen liit-
tyvät mallit kuten pien- ja
ryhmäkodit kiinnostavat
laajasti.

– Ihmiset haluavat elää
kotonaan ja omilla juuril-
laan, joten on tärkeä kysy-
mys, miten kotona asumista
voidaan tukea.

Jämsénin mielestä yksi
toteuttamiskelpoinen malli
on Skotlannissa toteutet-
tu vapaaehtoistoiminnan
aikapankki. Siinä vapaa-
ehtoistyöllä voi kerätä pis-
teitä, jotka voi vaihtaa tar-
vitsemaansa, toisen vapaa-
ehtoisen tarjoamaan pal-
veluun.

– Nyt meidän pitää ryh-
tyä miettimään, onko sen
toteuttamisen esteille ku-
ten esimerkiksi kilpailu-
säännöksille tehtävissä jo-
tain, jotta aikapankki voi-
taisiin ottaa käyttöön.

Monipuolinen maailmankuva, tieto ja sivistys tarttuvat.
KOULUJEN SANOMALEHTIVIHKKO 8.-12.2.2010.
Opettaja, tilaa sanomalehtiä maksutta opetuskäyttöön.

Lehti- ja materiaalitilaukset to 4.2. mennessä
Tiina Honkanen, puh. 010 230 8625,
tiina.honkanen@ylakarjala.fi

YLA-KARJALA